

Vzdělávací oblast	Člověk a společnost
Vzdělávací předmět	Výchova k občanství
Tematický okruh	Člověk ve společnosti
Ročník	6.

OVO – kód	Očekávaný výstup RVP ZV	Konkretizovaný výstup ŠVP	Konkretizované učivo	MDÚ OV PO, PT
VO-9-1-01	objasní důležité symboly našeho státu a způsoby jejich používání	- uvede státní svátky - vysvětlí souvislosti mezi státními svátky a historickými událostmi - navrhuje možnosti nových státních svátků, své návrhy zdůvodní	- státní svátky a jejich význam	
VO-9-1-02	rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu	- vysvětlí pojem národ a národnost - vyjmenuje historické regiony - charakterizuje specifika historických regionů - porovnává jednotlivé historické regiony	- národ a národnost, vlast - zajímavá a památná místa historických regionů - co nás proslavilo – tradice v historickém regionu	
VO-9-1-04	zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z nich vybírá akce, které ho zajímají	- vyjmenuje některé funkce kultury - uvede kulturní instituce v regionu - rozlišuje mezi kulturou, kulturní krajinou a přírodou - napíše zprávu o navštívení kulturní instituce, zhodnotí její nabídku	- kulturní život, kulturní instituce - rozmanitost kulturních projevů	

VO-9-1-06	zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu	- vysvětlí pojem lidská solidarita - objasní, které skupiny lidí potřebují zvýšenou ochranu a pomoc - popíše situace ohrožení a nouze, kdy je potřeba pomáhat druhým - popíše projevy lidské solidarity	- lidská solidarita a vzájemná pomoc mezi lidmi - lidé s handicapem, týrané a zneužívané děti, lidé nemocní, lidé s Downovým syndromem - rozvojové cíle tisíciletí – dětská úmrtnost, vzdělání pro všechny, negramotnost	v modelové situaci uplatní dovednosti potřebné k ochraně osob za mimořádných událostí
VO-9-1-07	uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případně neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem	- uvede některé zásady slušného chování a uplatňuje je v různých životních situacích - uplatňuje vhodné způsoby lidské komunikace - navrhne jak nenásilně řešit neshody nebo konflikty - diskutuje nad postupy, jak řešit konflikty mezi lidmi	- vztahy mezi lidmi, pravidla slušného chování - mezilidská komunikace a její typy - konflikt a jeho řešení	respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem
VO-9-1-10	posoudí a na příkladech doloží příklad spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci	- vysvětlí pojem společnost a společenské normy - objasní na příkladech výhody spolupráce v rodině, ve škole - rozliší individuální práci, spolupráci a soutěživost - vysvětlí důležitost pravidel ve společnosti - vysvětlí smysl vzdělání pro život	- společnost a normy - škola a rodina, život ve škole, vklad vzdělání pro život - pravidla ve třídě, ve škole, v rodině - význam a činnost žákovské samosprávy - dělba práce, výhody spolupráce lidí	

Vzdělávací oblast	Člověk a společnost
Vzdělávací předmět	Výchova k občanství
Tematický okruh	Člověk, stát a právo
Ročník	6.

OVO – kód	Očekávaný výstup RVP ZV	Konkretizovaný výstup ŠVP	Konkretizované učivo	MDÚ OV PO, PT
VO-9-4-01	rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky	- uvede základní znaky státu	- znaky státu	
VO-9-4-02	rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu	- uvede příklady činnosti státní správy a samosprávy na úrovni obce - objasní rozdíl mezi hejtmánem, primátorem a starostou	- orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly	uvede základní prvky fungování demokratické společnosti
VO-9-4-03	objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů	- vysvětlí svými vlastními slovy pojem demokracie - vlastními slovy vysvětlí pojem svoboda - obhajuje demokratický způsob řízení státu	- demokracie a její znaky - svoboda člověka	
VO-9-4-04	vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů	- vysvětlí důležitost voleb do žákovské samosprávy	- význam žákovské samosprávy	

VO-9-4-05	přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinností občana při zajišťování obrany státu	- uvede příklady základních lidských práv – právo na život, svobodu, vlastnit majetek - svými vlastními slovy popíše rozdíl mezi právem a povinností - uvede základní práva a povinností dítěte - rozlišuje základní formy šikany, negativně se proti ní vymezuje, šikanu dovede nahlásit	- základní lidská práva - práva dítěte, jejich ochrana - osobní svoboda člověka - šikana	vyjmenuje základní práva a povinnosti občanů
VO-9-4-06	objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství, státní občanství	- uvede podmínky nabytí státního občanství	- státní občanství	
VO-9-4-08	dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování	- uvede příklady jednání, která jsou porušením ustanovení, jež jsou ve školním řádu - uvede možné sankce za porušení školního řádu	- školní řád	uvědomuje si rizika porušování právních ustanovení a důsledky protiprávního jednání

Vzdělávací oblast	Člověk a společnost
Vzdělávací předmět	Výchova k občanství
Tematický okruh	Člověk ve společnosti
Ročník	7.

OVO – kód	Očekávaný výstup RVP ZV	Konkretizovaný výstup ŠVP	Konkretizované učivo	MDÚ OV PO, PT
VO-9-1-01	objasní důležité symboly našeho státu a způsoby jejich používání	- uvede důležité symboly naší vlasti a jejich význam - vysvětlí, kdy a proč se používají státní symboly - uvede významné dny a jejich význam vysvětlí	- státní symboly - státní symboly - způsob jejich používání - významné dny	uvede symboly našeho státu a zná způsoby jejich užívání
VO-9-1-02	rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu	- charakterizuje pojem vlastenectví a nacionalismus - uvede příklady vlastenectví a nacionalismu - uvede významné osobnosti, památná místa naší vlasti - obhajuje projevy vlastenectví před projevem nacionalismu	- naše vlast UNESCO - zajímavá a památná místa v ČR - co nás proslavilo, významné osobnosti, rodáci - vlastenectví a nacionalismus	
VO-9-1-04	zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z nich vybírá akce, které ho zajímají	- zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z nich vybírá, doporučuje ostatním - navrhne kulturní akci a vytvoří na ni pozvánku - vyjmenuje památky UNESCO - vytvoří pozvánku na vybranou památku UNESCO - provádí kritiku kulturních akcí za pomoci recenze	- kulturní život a hodnoty - kulturní instituce - rozmanitost kulturních projevů - UNESCO	

VO-9-1-05	kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí	- uvede přínos médií - rozlišuje fakta, názory a manipulativní prvky v mediálním sdělení - diskutuje o vlivu propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí	- masová kultura - prostředky masové komunikace, masmédia - propaganda, reklama, působení na veřejné - mínění a chování lidí	
VO-9-1-06	zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu	- objasní, které skupiny lidí potřebují zvýšenou ochranu a pomoc - popíše situace ohrožení a nouze, kdy je potřeba pomáhat druhým - popíše projevy lidské solidarity - navrhne, jak může konkrétně pomoci lidem v nouzi nebo v případě ohrožení - zamýšlí se nad zneužíváním lidské solidarity, toto jednání odsuzuje	- světová den duševního zdraví - mezinárodní den lidské solidarity - rozvojové cíle tisíciletí – zlepšení zdraví matek, rovnost postavení mezi mužem a ženou - pomoc lidem (dětem) v nouzi – mezinárodní den dětských obětí agrese	v modelové situaci uplatní dovednosti potřebné k ochraně osob za mimořádných událostí
VO-9-1-08	objasní potřebu tolerance po společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám	- charakterizuje pojem národnostní menšina - objasní pojmy tolerance, respekt a předsudek - rozpozná předsudky a stereotypy narušující mezilidské vztahy - popíše situace, kdy je ve společnosti potřebná tolerance - projevuje respekt ke kulturním rozmanitostem a k právům druhých	- lidská setkání - tolerance - národnostní menšiny - mezinárodní den tolerance - menšiny – mezinárodní romský den - globální společenské problémy	rozpoznává hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a je ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům

VO-9-1-09	rozpozná netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti	- charakterizuje pojmy rasismus, xenofobie, diskriminace - uvede projevy rasismu, xenofobie a diskriminace - popíše projevy netolerance, rasismu, xenofobie a extremismu v regionu, kraji - oceňuje svým přístupem ostatní, kteří zaujímají negativní postoj proti projevům nesnášenlivosti	- problémy lidské nesnášenlivosti - netolerantní chování - rasismus - xenofobní projev - diskriminační projev - rasismus v regionu - xenofobní a extremistické projevy v regionu - globální společenské problémy	je seznámen s nebezpečím rasismu a xenofobie respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti

Vzdělávací oblast	Člověk a společnost
Vzdělávací předmět	Výchova k občanství
Tematický okruh	Člověk, stát a právo
Ročník	7.

OVO – kód	Očekávaný výstup RVP ZV	Konkretizovaný výstup ŠVP	Konkretizované učivo	MDÚ OV PO, PT
VO-9-4-01	rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky	- uvede základní teorie o vzniku státu - vyjmenuje myslitele, zabývající se teoriemi státu	- teorie vzniku státu	
VO-9-4-02	rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu	- vyjmenuje jednotlivé složky státní moci - jednoduše popíše jejich činnost - uvede hlavní představitele současné státní moci v ČR	- složky státní moci, jejich orgány a instituce	chápe státoprávní uspořádání České republiky, zákonodárných orgánů a institucí státní správy

VO-9-4-05	přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu	- uvede dokumenty týkající se lidských práv - přiměřeně uplatňuje svá práva - uvede základní postihy za porušování lidských práv - respektuje práva druhých lidí – specifická práva - vyjmenuje povinnosti občana při zajišťování obrany státu - diskutuje o ochraně základních práv a svobod a jejich významu	- úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech - zvláštní specifická práva – menšiny a cizinci - postihy za porušování lidských práv - právo na majetek – ochrana majetku státu - obrana státu	
VO-9-4-06	objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství, státní občanství	- popíše způsoby vzniku a zániku vlastnictví, pracovní poměr, manželství - pojmenuje podstatné náležitosti pracovní smlouvy	- právní vztahy, právní předpisy, význam právních vztahů - vlastnictví, pracovní poměr, manželství	prokáže v modelových situacích prezentaci své osoby při ucházení se o zaměstnání byl seznámen s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů
VO-9-4-07	provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci	- provádí jednoduché právní úkony - chápe důsledky právních úkonů - na příkladu objasní práva a povinnosti při osobní přepravě, nákupu, opravě či pronájmu věc - vyjmenuje základní nástroje práva	- právní úkony - právní způsobilost - občanskoprávní vztahy - základní nástroje práva	

Vzdělávací oblast	Člověk a společnost			
Vzdělávací předmět	Výchova k občanství			
Tematický okruh	Mezinárodní vztahy, Globální svět			
Ročník	7.			
OVO – kód	Očekávaný výstup RVP ZV	Konkretizovaný výstup ŠVP	Konkretizované učivo	MDÚ OV PO, PT
VO-9-5-04	uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva	- uvede některé globální problémy současnosti - popíše hlavní příčiny i možné důsledky globálních problémů pro život lidstva - vyjádří svůj osobní názor na globální problémy - vytvoří prezentaci k jednotlivým globálním problémům, kterou prezentuje před spolužáky	- významné globální problémy – společenské a ekologické - příčiny globálních problémů - důsledky globálních problémů	

Vzdělávací oblast	Člověk a společnost
Vzdělávací předmět	Výchova k občanství
Tematický okruh	Člověk ve společnosti
Ročník	8.

OVO – kód	Očekávaný výstup RVP ZV	Konkretizovaný výstup ŠVP	Konkretizované učivo	MDÚ OV PO, PT
VO-9-1-03	zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje	- vysvětlí důsledky vandalismu - zdůvodní jeho nepřijatelnost - zdůvodní důležitost ochrany památek, přírodních objektů a majetku	- vandalismus a jeho projevy - společnost v boji proti vandalství - ochrana kulturních památek, přírodních objektů, majetku	přístupuje kriticky k projevům vandalismu
VO-9-1-06	zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu	- popíše situace ohrožení a nouze, kdy je potřeba pomáhat druhým - popíše projevy lidské solidarity - navrhne, jak může konkrétně pomoci lidem v nouzi nebo v případě ohrožení	- lidská solidarita - pomoc lidem v nouzi - Mezinárodní den za vymýcení chudoby - Rozvojové cíle tisíciletí - příčiny, důsledky, řešení	v modelové situaci uplatní dovednosti potřebné k ochraně osob za mimořádných událostí
VO-9-1-08	objasní potřebu tolerance po společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám	- navrhuje řešení problémů tolerance mezi lidmi, zvláště k menšinám, a to na lokální úrovni – obec	- přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi - práva a povinnosti občana - lokální problémy jako odraz problémů globálních	rozpoznává hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a je ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům
VO-9-1-08	objasní potřebu tolerance po společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám	- uvede základní kořeny morálního jednání - objasní roli morálního citění ve společnosti - porovnává morální hodnoty s náboženskými směry	- morálka, svědomí, etika - kořeny morálky	

VO-9-1-09	rozpozná netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti	- objasní důsledky lidské nesnášenlivosti - navrhne, jak čelit projevům lidské nesnášenlivosti na lokální úrovni – obec - představí zástupcům obce své řešení v rámci rasové nesnášenlivosti	- problémy lidské nesnášenlivosti - netolerantní chování - lokální problémy jako odraz problémů globálních	je seznámen s nebezpečím rasismu a xenofobie respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti
VO-9-1-10	posoudí a na příkladech doloží příklad spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci	- objasní na příkladech výhody spolupráce v obci - rozliší individuální práci, spolupráci a soutěživost - posoudí jednotlivé příklady spolupráce - zajímá se o život v obci, spolupracuje při řešení konkrétních úkolů	- důležité instituce města, kraje - práce pro obec – starosta, tajemník, obecní správa, zastupitelstvo - dělba práce, výhody spolupráce lidí - lokální problémy jako odraz problémů globálních - rozvojové cíle tisíciletí – odstranění extrémní chudoby – mezinárodní organizace	

Vzdělávací oblast	Člověk a společnost
Vzdělávací předmět	Výchova k občanství
Tematický okruh	Člověk, stát a právo
Ročník	8.

OVO – kód	Očekávaný výstup RVP ZV	Konkretizovaný výstup ŠVP	Konkretizované učivo	MDÚ OV PO, PT
VO-9-4-01	rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky	- rozlišuje státy podle formy vlády - rozlišuje státy podle způsobu vlády - charakterizuje základní pojmy související se státem – centralizace a decentralizace; unie a federace	- typy a formy státu – centralizace x decentralizace, unie x federace - republika x monarchie, demokracie x autokracie	

VO-9-4-03	objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů	- popíše znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu - uvede příklady demokratického způsobu řízení státu v každodenním životě - diskutuje o pozitivích demokratického způsobu řízení státu	- znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení - Ústava ČR	
VO-9-4-04	vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů	- vyloží smysl a význam voleb do zastupitelstev v demokratických státech - uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů - vysvětlí zákonitosti volebního práva - uvede druhy voleb a rozliší volební systémy - napíše zprávu o posledních volbách v obci, výsledky porovná s okolními městy	- význam a formy voleb do zastupitelstev - volební systémy - volební právo v ČR - druhy voleb - politický pluralismus	vyjmenuje základní práva a povinnosti občanů
VO-9-4-05	přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinností občana při zajišťování obrany státu	- uvede povinnosti a práva občana ČR - uplatňuje svá práva v reálném životě - navrhuje změny právních předpisů, jež podle současného života potřebují revizi	- občanská práva	

VO-9-4-08	dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování	- vysvětlí význam a funkci právního řádu a právních norem - uvede příklady jednání, která jsou porušením právních ustanovení ve škole a v obci - diskutuje o důsledcích porušování právních ustanovení	- trestní zákoník - právní předpisy – jejich porušování a publikování	uvědomuje si rizika porušování právních ustanovení a důsledky protiprávního jednání
VO-9-4-09	rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestních činů	- vyjmenuje orgány právní ochrany občanů - popíše činnost konkrétního orgánu právní ochrany občanů - uvede příklad spolupráce orgánů právní ochrany	- orgány právní ochrany občanů – soudy, policie, státní zastupitelství, ombudsman - styk s úřady	uvede základní informace o sociálních, právních a ekonomických otázkách rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků
VO-9-4-10	rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady	- uvede příklady protiprávního jednání v podobě přestupků - uvede příklady protiprávního jednání v podobě trestných činů - vlastními slovy objasní, čím se odlišuje přestupek od trestného činu - vybírá články protiprávního jednání v regionálním tisku	- druhy a postihy protiprávního jednání - trestní postižitelnost - porušování práv k duševnímu vlastnictví	rozeznává nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy v krizových situacích využívá služby pomáhajících organizací
VO-9-4-11	diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání	- uvede příklady korupčního jednání - diskutuje o příčinách, které vedou osoby ke korupčnímu jednání - diskutuje o důsledcích, které z tohoto jednání plynou pro všechny zúčastněné	- korupční jednání	vyřizuje své osobní záležitosti včetně běžné komunikace s úřady; požádá v případě potřeby vhodným způsobem o radu (společně s VO-9-4-09)

Vzdělávací oblast	Člověk a společnost
Vzdělávací předmět	Výchova k občanství
Tematický okruh	Mezinárodní vztahy, Globální svět
Ročník	8.

OVO – kód	Očekávaný výstup RVP ZV	Konkretizovaný výstup ŠVP	Konkretizované učivo	MDÚ OV PO, PT
VO-9-5-05	objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu	- objasní souvislosti globálních a lokálních problémů - uvádí nedostatky v životním prostředí obce - navrhuje řešení nedostatků - zapojuje se do odstraňování nedostatků lokálních problémů v obci	- souvislosti globálních a lokálních problémů - projevy a způsoby řešení globálních problémů - na lokální úrovni - v obci, regionu	

Vzdělávací oblast	Člověk a společnost
Vzdělávací předmět	Výchova k občanství
Tematický okruh	Člověk ve společnosti
Ročník	8.

OVO – kód	Očekávaný výstup RVP ZV	Konkretizovaný výstup ŠVP	Konkretizované učivo	MDÚ OV PO, PT
VO-9-1-04	zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z nich vybírá akce, které ho zajímají	- vyjmenuje základní kulturní projevy našich českých tradic – vánoce a velikonoce - vysvětlí podstatné znaky českých i světových kulturních hodnot a tradic – regionu - naplánuje pro své spolužáky výlet po místních památkách a zajímavostech	- kulturní život, kulturní instituce - rozmanitost kulturních projevů - kulturní hodnoty, tradice, místní tradice – České Švýcarsko, Šluknovsko, Jiříkov	

Vzdělávací oblast	Člověk a společnost
Vzdělávací předmět	Výchova k občanství
Tematický okruh	Člověk ve společnosti
Ročník	9.

OVO – kód	Očekávaný výstup RVP ZV	Konkretizovaný výstup ŠVP	Konkretizované učivo	MDÚ OV PO, PT
VO-9-1-04	zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z nich vybírá akce, které ho zajímají	- vysvětlí podstatné znaky českých i světových kulturních hodnot a tradic - objasní vliv víry a náboženství na české tradice - účastní se lokálních oslav, kriticky je zhodnotí a navrhne jejich reorganizaci	- kulturní život, kulturní instituce - rozmanitost kulturních projevů - kulturní hodnoty, tradice, místní tradice	
VO-9-1-06	zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu	- vysvětlí pojem zahraniční mise - vysvětlí nutnost působení českých vojáků v zahraničních misích - vyjádří svými vlastními slovy svůj postoj při situacích v ohrožení a obraně státu - zhodnotí úspěšnost zahraničních misí armády ČR	- obrana státu, zahraniční mise, NATO - situace v ohrožení - první pomoc - rozvojové cíle tisíciletí – budování celosvětového partnerství pro rozvoj, udržitelný stav životního prostředí	
VO-9-1-08	objasní potřebu tolerance po společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám	- vyjmenuje náboženské směry v současném světě - vysvětlí základní myšlenky náboženských směrů v souvislosti s postojem k člověku samotnému - porovnává jednotlivé náboženské směry na základě jejich historického vývoje	- náboženské aspekty lidského života - základní náboženské proudy	

VO-9-1-10	posoudí a na příkladech doloží příklad spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci	- navrhne v bodech orientační cestu svým životem s důrazem na spolupráci ve společnosti, mezi lidmi, v pracovním procesu - posoudí, jak velkou měrou přispělo vzdělávání na jeho osobnost	- životní cíle - život po škole	v krizových situacích využívá služby pomáhajících organizací rozeznává nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy

Vzdělávací oblast	Člověk a společnost
Vzdělávací předmět	Výchova k občanství
Tematický okruh	Člověk, stát a právo
Ročník	9.

OVO – kód	Očekávaný výstup RVP ZV	Konkretizovaný výstup ŠVP	Konkretizované učivo	MDÚ OV PO, PT
VO-9-4-05	přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinností občana při zajišťování obrany státu	- na příkladu objasní, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele - popíše postup při reklamaci výrobku nebo služby - na příkladu uvede povinnosti občana při obraně státu	- základní nástroje práva - základní práva spotřebitele - poškození lidských práv a občanských práv - povinnosti občana při obraně státu	na příkladu vysvětlí, jak reklamovat výrobek nebo službu uvede příklady, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele

Vzdělávací oblast	Člověk a společnost
Vzdělávací předmět	Výchova k občanství
Tematický okruh	Mezinárodní vztahy, Globální svět
Ročník	9.

OVO – kód	Očekávaný výstup RVP ZV	Konkretizovaný výstup ŠVP	Konkretizované učivo	MDÚ OV PO, PT
VO-9-5-01	popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů v ČR v rámci EU i možný způsob jejich uplatňování	- popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů - uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování - uvede příklady svobody pohybu osob, zboží, práce, kapitálu v EU - vyjmenuje některé členské státy EU - vyjmenuje některé představitele z politické sféry EU	- podstata, význam, výhody evropské integrace - Evropská unie a ČR - práva a povinnosti občanů ČR v rámci EU a jejich uplatňování	uvede příklady základních práv občanů ČR v rámci EU a způsoby jejich uplatňování uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má ČR vztah, a ví o výhodách spolupráce mezi státy
VO-9-5-02	uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účast v zahraničních misích	- uvede významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR - posoudí jejich význam ve světovém dění - popíše výhody spolupráce mezi státy - popíše povinnost armády při zajišťování obrany státu - uvede příklady zahraničních misí armády ČR - uvádí klady a zápory účasti armády ČR v zahraničních misích	- mezinárodní spolupráce - ekonomická, politická, bezpečnostní spolupráce - výhody a význam mezinárodní spolupráce mezi státy - významné mezinárodní organizace - RE, NATO, OSN - národní a mezinárodní úkoly armády ČR - zahraniční mise ČR	uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má ČR vztah, a ví o výhodách spolupráce mezi státy

VO-9-5-03	uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory	- uvede příklady některých projevů globalizace - porovná klady a zápory globalizace	- globalizace - projevy, klady a zápory globalizace	
VO-9-5-04	uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva	- uvede způsoby řešení globálních problémů - navrhne způsoby řešení globálních problémů - porovnává jednotlivé globální problémy, sleduje jejich vzájemnou provázanost, na jejímž základě vyvodí všeobecné závěry	- způsoby řešení globálních problémů	
VO-9-5-06	uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jejich potírání, objasní roli ozbrojených sil při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru	- uvede příklady mezinárodního terorismu a organizací, které jej uskutečňují - zaujme vlastní postoj ke způsobům potírání terorismu - objasní roli ozbrojených sil při zajišťování obrany státu - objasní hlavní povinnosti státu při řešení krizí nevojenského charakteru - uvede situace, ve kterých se Armáda ČR podílí na národní a mezinárodní obraně - uvede příklad řešení krizí nevojenského charakteru na národní a mezinárodní úrovni - diskutuje nad jednotlivými formami terorismu, odsuzuje teroristické útoky	- terorismus - potírání terorismu - ozbrojené síly ČR - nevojenské krize - zahraniční mise ČR	uvede příklady mezinárodního terorismu

Vzdělávací oblast	Člověk a svět práce
Vzdělávací předmět	Člověk a svět práce
Tematický okruh	Člověk, stát a hospodářství
Ročník	7.

OVO – kód	Očekávaný výstup RVP ZV	Konkretizovaný výstup ŠVP	Konkretizované učivo	MDÚ OV PO, PT
VO-9-3-01	rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví a způsoby jejich ochrany, uvede příklady	- uvádí příklady vlastnictví - rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví	- majetek, vlastnictví – formy vlastnictví, hmotné a duševní vlastnictví a jejich ochrana, hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví	
VO-9-3-02	sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti	- vysvětlí, v čem spočívá hospodárnost - popíše způsoby zacházení s penězi, majetkem - vyjmenuje příjmy a výdaje v rodinném i osobním rozpočtu - navrhuje možnosti úspor v rozpočtu - sestaví vlastní rozpočet - vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi	- hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing, rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti, význam daní	stručně popíše sociální, právní a ekonomické otázky rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi
VO-9-3-03	na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní karty, vysvětlí jejich omezení	- uvědomuje si funkci bank - vysvětlí rozdíl mezi hotovostním a bezhotovostním placením - uvede příklady použití debetní a kreditní karty, vysvětlí jejich omezení	- peníze – funkce a podoby peněz, formy placení, bezhotovostní styk - platební karty	ukáže na příkladech vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet

Vzdělávací oblast	Člověk a příroda
Vzdělávací předmět	Zeměpis
Tematický okruh	Člověk, stát a hospodářství
Ročník	9.

OVO – kód	Očekávaný výstup RVP ZV	Konkretizovaný výstup ŠVP	Konkretizované učivo	MDÚ OV PO, PT
VO-9-3-02	sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi	- sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti - uvede hlavní příjmy a výdaje - rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje - zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti - objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti - dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi	- majetek, vlastnictví - duševní vlastnictví, jejich ochrana - hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana - zásady ochrany duševního vlastnictví	stručně popíše sociální, právní a ekonomické otázky rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi
VO-9-3-03	na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení	- na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení - uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty - vysvětlí omezení platebních karet	- funkce peněz - formy placení - hospodaření s majetkem a penězi - hospodaření v domácnosti	ukáže na příkladech vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet
VO-9-3-04	vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít	- vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí - vysvětlí význam úroku placeného a přijatého - uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít	- principy tržního hospodářství - banky a jejich služby - peníze, funkce a podoby peněz - formy placení - centrální banka	uvede příklady služeb, které banky nabízejí občanům

VO-9-3-05	uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu	- uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu	- národní hospodářství - statní rozpočet a daně - dávky a příspěvky	
VO-9-3-06	na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz	- na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu - objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny - na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH - popíše vliv inflace na hodnotu peněz	- trh - principy tržního hospodářství - nabídka, poptávka, trh, podstata fungování trhu - nejčastější právní formy podnikání	
VO-9-3-07	rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané	- vysvětlí pojem sociální stát - uvede, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje - uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané	- národní hospodářství - statní rozpočet a daně - dávky a příspěvky	uvědomuje si význam sociální péče o potřebné občany
VO-9-3-08	rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti	- rozliší význam pojmů: ekonomika, ekonomie - vyjmenuje základní typy ekonomik - vyjmenuje hlavní sektory a hlavní odvětví národního hospodářství - uvede na konkrétním příkladu, jaké podmínky musí splňovat, pokud chce provozovat živnost - sestaví modelový rozpočet budoucí rodiny - rozhodne u vybraných profesí, komu náleží za jeho práci mzda a	- dělba práce - lidské potřeby a druhy statků - tržní hospodářství - podnikání - výroba - odvětví a sektory národního hospodářství - zisk, investice, výrobní náklady - podnikání z hlediska jeho formy a vlastnictví - pracovní právo: práva a povinnosti zaměstnance a zaměstnavatele, bezpečnost práce, mzda, pracovní	

		komu plat - objasní význam činnosti úřadu práce	podmínky a nároky na dovolenou - úřad práce	

Vzdělávací oblast	Člověk a zdraví
Vzdělávací předmět	Výchova ke zdraví
Tematický okruh	
Ročník	8.

OVO – kód	Očekávaný výstup RVP ZV	Konkretizovaný výstup ŠVP	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vztahy
VO-9-2-01	objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi a i kvalitu života	- charakterizuje silné a slabé stránky své osobnosti - popíše rozdílné vnímání vlastní osoby z hlediska sebe a ostatních - je schopen popsat kvality své osobnosti, v čem vyniká a čím je prospěšný pro ostatní - zhodnotí a zdůvodní svá rozhodnutí - zdůvodní a zhodnotí své vztahy - k druhým lidem - na základě realistického zhodnocení své osobnosti a role v kolektivu posoudí kvalitu svého života	- projevy chování, rozdíly v prožívání myšlení a jednání - osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter, vrozené předpoklady, osobní potenciál	chápe význam vzdělávání v kontextu s profesním uplatněním
VO-9-2-02	posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek	- posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů - objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek	- společné cíle - vůle - sebepoznání, sebehodnocení	

VO-9-2-03	rozpozná projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání	- uvědomí si a vyjmenuje své záporné vlastnosti - kriticky zhodnotí své chování i chování ostatních - navrhne cesty ke změně svého chování, jednání a koriguje své záporné vlastnosti	- vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe a druhých lidí - systém osobních hodnot - sebehodnocení - stereotypy v posuzování druhých lidí	
VO-9-2-04	popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru	- popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti - popíše, jak lze rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru	- volní vlastnosti - osobní přednosti - sebedůvěra	formuluje své nejbližší plány

POZNÁMKA:

1. Tematický okruh **Člověk, stát a hospodářství** se uskutečňuje v 7. ročníku v předmětu Člověk a svět práce a v 9. ročníku v předmětu Zeměpis.
2. Tematický okruh **Člověk jako jedinec** se uskutečňuje v 8. ročníku v předmětu Výchova ke zdraví.